

83064

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

~~1357~~

OSZK

Original Source and Rights

OSZK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

83.064

206

MOST VAGY SOHA!

IRTA

CSÉRY LAJOS

BUDAPEST, 1922 NOVEMBER

BUDAPEST

HORNYÁNSZKY VIKTOR M. KIR. UDV. KÖNYVNYOMDÁJA
1922.

1357

1357

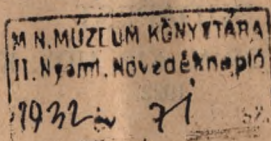

83064

Hang. h.

~~24.706~~

Q 1926

R 1965

BEVEZETÉS.

1921. év június havában szétküldtem egy röpiratot, melyben a gazdák szervezkedésére irányuló tervezetemet kifejtettem és felkértem azokat, a kik helyeslik tervezetemet, egy levélben vagy levelezőlapon jelentsék be csatlakozásukat. Július—augusztusban beérkeztek ezek a feleletek. A gazdák többsége bejelentette csatlakozását. Rögtön hozzáfogtam egy új röpirat írásához, melyben az új állapotokhoz idomítottam tervezetemet és amelyben ígéretem szerint egy szervezkedő gyűlésre hívtam a gazdákat.

Már ki volt szedve a röpirat, midőn kétoldalú tüdőgyulladásban megbetegedtem. Tíz hónapig munkaképtelen voltam, csak az utóbbi hetekben épültem fel annyira, hogy újra nekifoghattam szobámban az írásnak.

A viszonyok azonban annyira megváltoztak ezen ötnegyed év alatt, hogy az összes számadásokat át kellett dolgoznom. Ezalatt az idő alatt pénzünk lezuhant 0.22-re, a búza világpiaci ára, amely szétküldött röpiratom idejében 2000 korona volt, míg röpiratomon dolgoztam, 5000 koronára, betegségem alatt 16.000 koronára ment fel. Most, midőn jelen röpiratomat szétküldöm, I. fejezet alatt a múlt évi decemberig megírt röpiratot is csatolom, mert oly tanulságos az az átalakulás, amely ez időben lefolyt.

Az 1921 júniusban szétküldött röpiratom idejében a búza világpiaci ára 2000 korona, a költségvetés 26 milliárd. 20 kilogramm búza világpiaci ára 400 korona. A földbirtokosok által proponált adója kitett 8 milliárd 800 millió koronát, ami a költségvetés egyharmadrészét fedezte, míg a megmaradt $\frac{2}{3}$ rész fedezetét tisztviselők, hadsereg, rokkantaknál stb. való megtakarítás azáltal, hogy mi azokat a békeáron láttuk volna el és így a költségvetésből az ezekre beállított kiadásokat ki kell vonni, továbbá a földbirtokosok

egyéb vagyona után, valamint más osztályok vagyonából könnyen fedezhető lett volna.

Decemberben a búza világpiaci ára már 5000 korona volt. A 20 kilogramm világpiaci ára 1000 korona. A földbirtokosok egyenes adója tehát összesen a 22 millió kishold után kitett 22 milliárdot. Úgy hírlett, hogy az állam költségvetésének kiadása 36 milliárd. Ekkor már kétharmadrészt fedezte ez az adó. A tisztviselők stb. segélyezésére preliminált összegek a budgetből való kivonása, valamint más osztályok adóival ekkor már nemcsak fedezni lehetett volna a budget összes kiadásait, hanem tekintélyes összeg maradt volna az államnál az adósságok törlesztésére vagy beruházásokra.

Ma a búza világpiaci ára több mint 15,000 korona. A 20 kiló 3000 korona. Kishold adója tehát 3000 korona, összesen 66 milliárd. A költségvetés kiadása, mint hírlik, 65 milliárd. A 20 kilogrammos adó tehát fedezi a teljes kiadást, marad a megtakarítás és más osztályok adója törlesztésére vagy beruházásra, ami igen sok milliárdot tesz ki.

Az első tanulság ebből az, hogy a földbirtokos mindig egyformán, legyen a búza világpiaci ára 2000, 5000 vagy 15,000 korona, a búza világpiaci árának egyötödét fizeti adóban holdanként, azaz 400, 1000 és 3000 koronát a fentebbi három esetben. Tehát a földbirtokosra egyforma teher hárul, akár 400, 1000 vagy 3000 koronát fizet holdanként. Az is tökéletesen mindegy a földbirtokosnak, hogy az ellátatlanoknak ingyen adott terményeinek értéke az első esetben 10 milliárd, a másodikban 20 milliárd, a harmadikban 60 milliárd.

Az azonban nem mindegy a földbirtokosoknak, hogy kiviteli tilalmakkal leszorítják terményeinek árát és behozatali vámokkal megdrágítják szükségleteinek beszerzését. Hogy a tavalyi esztendőben 80 milliárdot, az idén 150 milliárdot vesznek el jövedelmükből és adják a sibereknek, csempészeknek, bankoknak, plutokratáknak és az így megcsonkított vagyonokból földváltságot, jövedelmükből földadót vesznek és emellett a deficit havonként circa másfélmilliárddal szaporodik, épp úgy az államadósságok, hogy a drágaság, melyet minden hónapban kétszer letörni ígérnek, oly módon növekedik, ami kétségtelenül új deficitet és új adókat kell hogy eredményezzen. Míg majd odajutunk, hogy az államadósság több lesz, mint birtokaink értéke, akkor majd a most dédel-

getett siberek, plutokraták kiviszik valutára váltott pénzüket és mi itt fogunk maradni, mint a világ szegényei, bevételünk $\frac{9}{10}$ részét az államnak kell adnunk. Látjuk, hogy nem baj az, ha a kiadások a költségvetésben emelkednek, ha ugyanakkor a búza világpiaci ára is emelkedik. De az lesz a nagy baj, hogy a kiadások szaporodnak és a búza világpiaci ára nem növekszik, mert akkor több adót kell fizetnünk, többet kiadnunk és az nem térül meg a belföldi és a világpiaci árak különbségéből. Ha pedig ez a folyamat meg van kezdve, amint máris megindult, az rohamosan nő és ha nem tudunk neki gátat vetni, úgy rövidebb idő alatt odajutunk, amint azt fentebb kifejtettem.

I. FEJEZET.

Az elmúlt két esztendő a legszegényteljesebb szaka a magyar történelemnek.

Már a múlt választáson feltűnő volt, hogy a plutokraták nem vettek részt a választásokban, semmiféle agitációt nem folytattak, hogy embereiket a nemzetgyűlésre behozzák. Csak később, a nemzetgyűlés működéséből — amely minden plutokrata kívánságot honorált — jöttem reá, hogy ez miért történt? Sokkal olcsóbbnak és praktikusabbnak tartották a kész képviselőket megvenni. Aki figyelemmel kísérté a nemzetgyűlés működését, az lehetetlen, hogy ne vette volna észre azt az átalakulást, ami lassanként és fokenként a nemzetgyűlésen végbement. Mint változott az izzó hangulat, amely megtorolni készült a plutokráciának a háború, a forradalom és a kommun alatt elkövetett bűneit, mint enyészett el minden érdeme, háborúalatti szenvedése, vitézsége, halálmegvetése egyes egyéneknek és mint lett dicsőség a háború alól kibújni. Az a prepotens, elbizakodott, fenyegető hang, amelyet néhány liberális plutokrata a nemzetgyűlésen használt, csak olyan helyen hangozhatott el, ahol tudták, hogy megvan a többségük, mely nem fogja őket cserben hagyni. Ez azonban csak külső scenéria, amit éles megfigyeléssel lehet csak megállapítani, de teljes bizonyosságot nyújt, ha alapos vizsgálat alá vesszük azokat a törvényeket és rendeleteket, különösen amelyek az anyagiakat érintik, amelyeket ez a $\frac{9}{10}$ részben a mezőgazdasággal foglalkozók által megválasztott nemzetgyűlés hozott.

A gazdák finánciális helyzete, mikor a nemzetgyűlés munkáját megkezdte, a következő volt: a földbirtokosok terményeit a háború tartama alatt lemaximált áron elrekvirálták, s a plutokraták és azok minden munkása és hivatalnoka nemcsak hogy élvezték ezt az olcsóságot, hanem legtöbb esetben nyeresztkedtek az elrekvirált terményeken; a saját árúcikkeiket

ellenben tetszésök szerinti áron adhatták a gazdaközönségnek és ők nem voltak restek e szabadságot a maguk előnyére jól kihasználni. A forradalom alkalmával csak a földbirtokosokat rabolták ki, s mondhatni a román okkupáció is csak az ő vagyonukat kisebbitette terményeik, állataik és felszerelésük elhurcolása által. Ezeket figyelembevéve azt képzelhette az ember, hogy ez a nemzetgyűlés, amelyet $\frac{9}{10}$ részben a mezőgazdasággal foglalkozók választottak, sőt amelynek számos tagja közülük való volt, honorálni fogja azokat az áldozatokat, amelyeket a földbirtokosok hoztak és hogy az új adózásnál elsősorban azokat fogja sújtani, akik a háborúban csak nyerekedtek és 100 milliókra rugó vagyontokat halmoztak össze. Hogy tekintetbe veszik azt a nagy kárt, ami a háborút végigküzdőket érte azáltal, hogy vagyontukat nem kezelhették és azoknál fog a törvény kereskedni, akik a háborút elkerülték és mialatt itthon voltak, a konjunktúrát ki tudták használni. A nemzetgyűlés nem ezt tette, hanem a földbirtokosok terményeire kivetett kiviteli tilalmakkal azok árát leszorította, hogy a plutokrácia és egész tábor a olcsóbban élhessen és behozatali vámokkal felszórította a plutokraták árúcíkkéinek árát, hogy azon a gazdaközönség rovására nyerekedhessenek.

Ezzel a handicappal megterhelve, amelyből a gazdák vesztesége négyszerannyi, mint a plutokraták és a többi osztály összes adója, kezdték meg az adózási rendszer kiépítését az „egyenlő megadóztatás” hazug jelszava mellett. Alább ki fogom mutatni, hogy mennyi adózást és mennyi veszteséget jelent a gazdákra a kiviteli tilalom és behozatali vámok, előző röpiratomban pedig már kifejtettem, hogy mennyire nem egyenlő a megadóztatás. A plutokraták bankköreiből dezignált pénzügyminiszterek, kiknek feladatuk volt: kímélni banktársaik és a plutokraták vagyonát, eddigelé teljesen megfeleltek hivatásuknak és teljesítve kiküldetésüket, visszatértek, ahonnan jöttek és most ismét a bankkörökben, megszorodott több milliót jövedelmező állásaikban szolgálják a „közgazdaságot”. Az első pénzügyminiszter a nemzetgyűlés helyeslése mellett bejelentette, hogy azokat a hadiszállítókat, sibereket stb., akik nagy vagyont szereztek a háborúban, megadóztatni nem lehet, mert azok vagyonukat már felélték. Hogy miként szolgálta adózási intézkedéseivel a plutokraták javát, az előző röpiratomban már megírtam. Jött a második pénzügyminisz-

ter adószimfóniáival, amiről szintén bővebben kimutattam, mennyire egyoldalúan csak a földbirtokososztályt adóztatta meg.

Azt, hogy akadtak pénzügyminiszterek, akik ilyen adózásokat proponáljanak, akik arra odaadták magukat, hogy csak a plutokraták érdekeit szolgálják, — tekintve azt a nagy anyagi erőt, amely a plutokraták kezében van — lehetségesnek tartom, de hogy egy, a mezőgazdák által beválasztott nemzetgyűlés ezeket a törvényeket spontán, a maga jószántából elfogadja, hogy helyeslését és beleegyezését adja a földbirtokosok ilyen kifosztásához, ezt nem bírom elképzelni. Ez csak úgy lehetséges, mint amivel kezdtem, hogy a nemzetgyűlés többsége a plutokraták által részükre meg volt szerezve. Mert az sem képzelhető el, hogy nem tudták, mit cselekesznek, mert ez az adóztatás oly aránytalan és a megkárosítás oly kézenfekvő, hogy azt a legkisebb képzettségű embernek is világosan látni kell! Igaz, hogy a sajtó sem világosította fel őket, mert az is csaknem teljes egészében a plutokraták zsoldjában áll.

Hogy mennyi volt az elmúlt években azaz összeg, amit a földbirtokososztály ezen maximálások, rekvirálások, kiviteli tilalmak és behozatali vámok következtében vesztett, arról eddigi röpirataimban számításokat közöltem, ami évenként sok milliárdot tett ki. Jelen röpiratomban csak azt az összeget iparkodom kimutatni, amit ez évben vesztettek a földbirtokosok a kiviteli tilalmak és a behozatali vámok következtében, amit úgy lehet kiszámítani, ha megállapítjuk, hogy mennyi terményt, állatot stb. adtak el a gazdák. Egyszerűsíti a számítást ha elfogadjuk azt az elvet, hogy a szabadforgalom mellett a mezőgazdasági termékek árai a főtermény, legalább is nagy átlagban, a búza világpiaci árához igazodnak. Nem szükséges minden egyes termény világpiaci árát külön kimutatni, ha egyéb terményeket és termékeket búzára tesszük át.

Mennyi volt a vesztesége a gazdaközönségnek a kiviteli tilalom folytán 1921/22-ben ?

A Csonka-Magyarország területén az idén 2 millió 800.000 kat. holdon felül volt a búza- és rozsvetés és a statisztikai adatok szerint a termés 19 millió métermázsán felül volt. Ha most már ki akarjuk számítani, mennyi jutott eb-

ből eladásra, ki kell számítani, mennyit használtak fel ebből maguk a földbirtokosok. Elsősorban vissza kellett tartani a vetőmagot, ha 110 l. magot számítunk 1 kh vetésre, úgy ugyanakkora területre mint az idén volt, 2,5 millió métermázsát kellett visszatartaniok vetőmagra. Négy és fél millió lélekre számítom azok számát, akiknek vagy maguknak termett, vagy konvencióban, aratórészen stb. természetben kapták a búzát. Tegyük fel ezek fogyasztását, napi fél-kiló, havi 15, évi 180 kg, ez kitesz 8,1 millió métermázsát. Ez tehát összesen 10,6 millió métermázsát; marad tehát eladásra kereken 8,5 millió mm. Van Csonka-Magyarországon 500 kg-os marhában (számos állat) kifejezve és átszámítva, ahol az 500 kg-os ökör az egység, más állatnemből szintén 500 kg élősúly számít egy egységnek, ha ennél nagyobb súlyú az állat, megfelelő törtrésszel többnek számít, kisebb állatokból pedig annyi drb számít egy egységnek, amennyinek az összsúlyú 500 kg, pl. egy 700 kg-os ló 1,4 egység, 10 drb 50 kg-os juh egy egység. Van ilyen számos marha Csonka-Magyarországon 4 millió. Nagyon gyengén számítok, ha azt számítom, hogy annak évenkénti szaporulata $\frac{1}{8}$ -ad része minden évben eladásra kerül, tehát 500,000 db a 5 mm 2,5 millió mm hús. A hús árát szabadforgalomban a búza árának 3-szorosában számítva megfelel 7,5 millió mm búzának.

Számíthatni 1,3 millió hl borra 1,3 hl-t 2 mm búzában számítva az 2 millió mm. Igazán sokat nem tévedhetünk, ha a többi eladandó terményeket, gyapjút, répcét, árpát, zabot, tengerit, burgonyát, tojást, baromfit, gyümölcsöt, zöldségterműeket stb. 4 millió mm búzával vesszük egyenértékűnek, ami összegezve kitesz 22 millió mm búzát. A búza világszármazási ára az idén magasabb volt 5000 K-nál. Ez a szám ma csak nagynak látszik, de ha tekintjük pénzünk jelenlegi állását és 150 al elosztjuk, akkor a búza ára kb 33 korona. Az újságok híreszteléseinek, hogy itt vagy ott, ennyi vagy annyi a búza ára, nem igen kell hitelt adni, mert a plutokráciának érdeke az, hogy minél olcsóbbra mondja a búza árát, hogy a gazdáknak a kiviteli tilalmakkal okozott veszteséget csekélynek vagy semminek tüntesse fel. Felhívom figyelmüket — valószínűleg szintén olvashatták — Térffi közlekedési miniszter egy nyilatkozatára, amidőn a búza ára hazánkban kezdett emelkedni és őt ezért a plutokraták megtámadták, követelve az ú. n. szabadforgalom megszüntetését,

a miniszter kijelentette, hogy szabadforgalom nincs, hisz kiviteli tilalom van és a búza ára hazánkban nagyon is távol van a világpiaci ártól, mert hisz Svájcban a búza ára a mi pénzünk szerint 10,000 korona. Ha pedig egy országban 10,000 koronáért vásárolják a búzát, úgy a többi országok árai sem lehetnek nagyon távol tőle. Az 5000 K világpiaci ár alapján kellett volna kapni a gazdáknak a 22 millió mm búzáértékért 110 milliárd koronát, tényleg pedig nem kaptak többet, mintha nagyon magasan számítom, mm-ként 2000koronát, vagyis 44 milliárdot. A búza ára 700 koronáról felment 3000 koronára, ennek középára mondjuk 2000 K, ami ugyan nem felel meg teljesen a valóságnak, mert hisz a gazdák kénytelenek voltak búzájukat s egyéb terményeiket korábban eladni és a nagyobb árakat inkább a kereskedők kapták. Veszítettek tehát a termelők ez évben terményeik eladásánál kiviteli tilalom következtében 66 milliárdot, 66 milliárdot áldoztattak fel a gazdákkal azért, hogy a munkásság és a hivatalnokok, szegény emberek olcsóbban éljenek, ami még méltányosnak vehető, de ami a legméltánytalanabb, hogy ezen összeg nagy részét azért kellett feláldozni a gazdáknak, hogy a plutokraták, azok hivatalnokai, cselédei és munkásai és az idegenek olcsóbban élhessenek és munkásaikkal olcsóbban dolgoztathassanak.

20 milliárdra becsülöm azt a kárt, ami a földműveléssel foglalkozókat éri azáltal, hogy a plutokraták kezében levő gyárak és üzemek kedvéért beviteli vámokat vetnek ki. Csak egyes példákat említek: a vasra 18 kor. vámot vetettek kg-ként azért, hogy külföldről ne lehessen behozni. Németországban a vas kg-ja 3 márka, azaz 10—11 korona behozatallal együtt 30 koronába kerülne. Kényszerítik a gazdaközöniséget, hogy a Kereskedelmi Bank kezében levő Rimamurányitól szerezzék be a vasat kétszerre magasabb áron, mint azt másként megkaphatták volna. Ruhaszövetekre stb. kivetett behozatali vámokkal minden iparcikket, amire a gazdaközöniségnek szüksége van, annyira megdrágítják és kényszerítik a gazdát, hogy e drága iparcikkeket a plutokraták gyáraitól vegye, hogy ez egy nagy adó, amit a gazdákkal a plutokratáknak fizettetnek. Tehát míg a kiviteli tilalommal és behozatali vámokkal együtt 86 milliárddal kevesbítik meg a gazdák jövedelmeit, addig ugyanezen intézkedésekkel a plutokratáknak olyan megtakarítást nyújtanak, amely nemcsak

egy, de több esztendőre fedezi csekély adózásukat és az állammal szembeni egyéb anyagi kötelezettségüket. Ezután térnek át az ú. n. egyenlő megadóztatásra, ami, hogy milyen nem egyenlő és milyen hátrányos a gazdákra, mult röpíratomban kimutattam, köteteket nem írhatok össze, érzi és tudja azt minden gazda.

Mi a teendő?

Iparkodtam híven megcsinálni a számításokat, de ha valaki egyik vagy másik számítást túlzottnak venné is, azt mindenkinek be kell látnia, hogy akár 86, vagy 70 vagy 60 milliárd, mindenesetre óriási összeg és óriási megterhelése a földbirtokososztálynak, ami annál terhesebb, mert ezen összegnek alig egy csekély hányada lett hasznosan felhasználva. A legnagyobb részét elszórták, elosztogatták, úgy hogy ez az ország közgazdasági állapotán semmit sem segített, csak a plutokratákat hízlalta. Ez az óriási összeg, amely elég lett volna arra, hogy fedezze az állam költségvetését és megszüntesse a nyomort, eltűnt nyomtalanul, mint a kánfor. Az ország deficitje 15—20 milliárdra emelkedett, a bankóprést újra meg kellett indítani, a nyomor és drágaság nagyobb, mint valaha, aminek elháríthatatlan követelménye kell, hogy legyen a hivatalnokok fizetésemelése, a munkások béremelése, amit majd ismét a földbirtokosoknak új adókban, felemelt illetékekben kell megfizetni. A világkonjunktura a földbirtokosoknak kedvez. Oroszország a világ legnagyobb élelmicikket exportáló állama bevitelre szorul. A föld termékeinek árai ennek folytán az egész világon magasak és a földbirtokosok a terhet megbírják, de a teherbírásnak is van határa. Ha ez így folytatódik, tönkreteszi a jelenlegi tulajdonosokat. A világpiaci árnak felén odaadni termékeiket és annak kétszeres árán venni szükségleteiket, ezt hosszabb időn át kibírni nem lehet. Hogy ez így tovább ne folytatódjék, azon segíteni kell. A szabad forgalmat, szabad kivitelt, szabad behozatalt ki kell küzdenünk! A plutokraták azzal forszírozták eddig is a kiviteli tilalmakat, hogy előtérbe tolva a középosztályt, fix fizetéses hivatalnokokat, munkásosztályt stb., hogy ezek megélhetése csaknem lehetetlen lesz, ha az élelmicikkek ára eléri a világpiaci árat. Ezeket használták fel, mint tették ezt háború előtt a szociáldemokratákkal, bölcsen elhallgatván,

hogy az így megolcsóbbított élelmiszert maguk is élvezik. Abban igazuk van, hogy az esetben, ha az élelmiszerekre nálunk a világpiaci árak lépnének életbe, a középosztály nem tudna megélni, hogy a munkásságnak is horribilis béreket kellene követelni, amik itt az országban mindent felforgatnának, tehát, ha mi e teljes szabadforgalmat követeljük, úgy gondoskodnunk kell, hogy a középosztály és a munkásság, szóval, akik reá vannak utalva, ne legyenek kénytelenek az élelmicikkekért magas árakat fizetni, hanem oly árban juthassanak hozzá, amit képesek megfizetni. Nekünk tehát, ha a kiviteli tilalmak teljes megszüntetését, ha szabad forgalmat követelünk, be kell mutatnunk egy olyan tervezetet, amellyel egyrésről az állam költsége, más osztályok aránylagos hozzájárulása mellett fedezetet nyer, és amellyel a középosztály és munkásság olcsó megélhetését biztosítjuk. Egy ilyen tervezetet legutóbbi röpiratomban röviden bemutattam s az alábbiakban bővebben ki akarom fejteni.

Mit követelünk?

Azon óriási teherrel szemben, amelyet a gazdaközönség a fentiekkel magára vállal, *követeljük azonban, hogy a földbirtok minden további, akár közvetlen, akár közvetett megadóztatástól felmentessék; követeljük a monopóliumok megszüntetését, követeljük vámjaink megnyitását, úgy a kiviteli, mint a beviteli forgalom szabadságát, az összes be- és kiviteli vámok, az ingatlan és felszereléseik vagyonszállásának eltörlését, a kisüstökön való adómentes főzést és egyáltalában a teljes gazdasági szabadságot.*

Fenn kívánjuk tartani azonban a többi osztályoknak, kereskedelem és iparnak és egyáltalán minden kereseti módnak, a mienkhez hasonló terhes megadóztatását, hogy az ország súlyos helyzetében minden egyes állampolgár vegye ki részét annak megmentésében.

Mit ajánlunk fel?

Ezzel szemben felajánlunk 1200 öles² magyar holdanként 20 kg búzának mindenkor világpiaci árát adóban, azt az árat, amelyen ez a búza a teljes szabad forgalom mellett

a budapesti tőzsdén eladható, és felajánljuk a szegénység segítésére és az állam költségeinek megkevesbítésére minden bevetett terület után — a takarmánynövények kivételével — holdanként minden szemes terményből 50 kg-t, tengeriből 100 kg-ot és ennek megfelelő arányban a többi terményekből természetben adni az ellátatlanok részére békeáron, 20 koronás métermázsánkénti búzaárát véve alapul. Ellátatlan az, aki a terményeket maga nem termeszt sem természetben nem kapja, aki nincs azon helyzetben, hogy ezek világpiaci árát megfizesse, vagy ez utóbbit másra áthárítani nem tudja.

Az állam szükségleteit ezen adózással nemcsak teljesen fedezni lehet, de még az államadósságok törlesztését is meg lehet kezdeni.

Csonka-Magyarország jelenlegi területe 22 millió magyar hold, ennek adója 20 kg búza világpiaci árát a mai viszonyok mellett számítva 22 milliárd korona volna. Az ellátatlanoknak szolgáltatott félmétermázsa búza s egyéb termény újlólag 18–20 milliárdra tehető, tehát készpénzben kapna az állam 22 milliárdot és azokat a terheket, amit a hivatalnokok, a hadsereg, a rokkantak, nyugdíjasok és szegénység stb. okoz az államnak, levennők válláról. Ez az összeg, ami a földbirtok után befolyyna, valamint a földbirtokosoknak a földbirtokon kívüli egyéb vagyona adójából és a többi osztályok adóiból folyyna be, annak feltétlenül fedeznie kell az államháztartás költségeit. Nem tangálja a számítást az sem, ha a búza világpiaci ára lejjebb száll és ennek következtében a földbirtokosok adója kisebb lesz, mert a búza világpiaci ára fordított arányban áll valutánk értékével. Ha valutánk emelkedik, kisebb lesz ugyan a búza ára, de magasabb valuta mellett az állam kiadása is csökken. Ezenkívül még egy korrektívum volna egy ilyen bekövetkező esetben és pedig az, hogy akkor a 20 kg adót felemelheti az állam a birtokosok minden megterheltetése nélkül és pedig azért, mert akkor kevesebbet kellene az ellátatlanoknak adni, mert alacsonyabb áraknál kevesebb az ellátatlan, aki a világpiaci árakat nem tudja megfizetni. Az arány az volna, hogy minden kg-ért, amivel a gazda többet fizetne adóban, két kg-al kevesebbet adna az ellátatlanok részére, pl. ha 20 kg-ról 30 kg-ra emelnők fel az adót, az ellátatlanoknak járó szolgáltatást csökkentenénk 50-ről 30 kg-ra.

Milyen módon történik az ellátás?

Az ellátatlanok részére biztosítva lenne kb. 2 millió métermázsa búza és rozs, valamivel több tavaszi mag, nagymennyiségű burgonya, cukorrépa, káposzta, hüvelyes és zöldségnemű, ami békeáron, vagyis a mai áraknál 200—400-szor olcsóbban adatnék át. El lennének tehát látva liszttel, hüvellyessel, zöldséggel, krumplival, tüzelővel — a köszén épp olyan terméke a földnek, mint a gabona és ha a földbirtokos körülbelül egy tizedrészét terményeinek béke áron adja az ellátatlanoknak, úgy teljes joggal meg lehet a köszénbányák tulajdonosaitól követelni, hogy ők is adják évi termelésük egytizedrészét békeáron az ellátatlanoknak, amit annál inkább megtehetnek, mert munkásaik mint ellátatlanok kapják tőlünk a segítséget, a mi nekik nagy üzemköltségmegtakarítást okoz —, sőt zsírral és hússal is, amit oly módon biztosítanánk, hogy a kukoricát és árpa nagy részét odaadnánk oly gazdáknak békeáron, akik hizlálásra vállalkoznak és akik azután az átadott takarmányért megfelelő mennyiségű hizott disznót szolgáltatnának be. Megokolt esetben kiadható volna e segítség egyes ellátatlanoknak részben vagy egészben készpénzben — a reájuk eső termények világpiaci árát fizetnők. Ez a segítség számításom szerint, a mai árakat tartva szem előtt, évi 15,000 korona körül volna személyenként. A gazdák által adott ez a mennyiség elég másfélmillió ellátatlannak, aminél számításom szerint nincs is több, sőt kevesebb van, hacsak nem akarunk újra abba a hibába esni, hogy a plutokratákat és azok táborát részesítsük segítségben, azokat, akik termékeiket nekünk 2—3-szoros áron adják. A hadsereg ellátásának költségeit, mint mondtam, levesszük az állam terhérről, épp úgy az állami hivatalnokok, hadiözvegyek és árvák, rokkantak és nyugdíjasok okozta súlyos terhet, és segítünk azokon is, akikre még sohasem gondoltak: a szegény középosztályon, amely a háború óta bútorra és berendezése eladásából él, és amely e rettenetes drágaságban feltétlenül tönkremenne, azáltal, hogy megélhetését biztosítjuk az átmeneti időben. Nem sok a mai viszonyok között az a segítség, amit mi nyújtunk, de valósággal túllőnénk a célon, ha olyan segítséget nyújtanánk, amiből ép, egészséges ember minden egyéb kereset és munka nélkül megélhetne, mert ezzel azt érnénk el, hogy az emberek nem dolgoznának, ami

pedig tönkretenné az államot. Csak azt akarjuk és azt is ér-
nénk el, hogy nyomorgó koldus ember saját hibáján kívül
nem lenne. Aki olyan nyomorék, hogy semmi dologra nem
képes, az a nyújtott segítségből meg is élhet, de megannyi
alapítvány és tőke van különböző jótékony intézményekre,
amelyek túlnyomórészen ezen akciónk következtében feles-
legessé válnak, miután így csecsemőknek is nyújtunk évi
15,000 korona segélyt, hogy ezen jótékony akciókat koncent-
rálhatják az ily nyomorékok és szerencsétlenség által suj-
tottak felsegítésére. Nagy előnye akciónknak az, hogy külön-
ösen a családos és főleg nagycsaládú embereknek nyújt
nagy segítséget, mert ha 15,000 korona egy felnőtt ember-
nek nem is elég, egy 6-tagú családnak, ahol kisebb és na-
gyobb gyermekek vannak, 90,000 korona óriási segít-
sége volna.

Milyen előnyt jelent ez a tervezet a gazdára?

Nagy előnye ezen rendszernek az, hogy a földbirtokos
magas adóztatása együtt jár a föld terményeinek magas világ-
piaci árával is, így tehát magas áron való értékesítésével, vala-
mint valutánk értékével. Búzába számítva mindkét szolgáltatást,
az bőven számítva 35 kg minden hold után: 20 kg az adó
és 15 kg az ellátatlanoknak, mert kb. ennyit tesz ki — te-
kintve a nem szántóföldeket, erdőt, réteket, legelőt, termé-
ketlen területet és azt, hogy a szántóföldeknek csaknem fele
nincs ilyen ellátatlanok részére való adózás céljaira alkalmas
terménnyel elvetve. Ezen 35 kg szolgáltatása is bizonyos kor-
rektívumra szorul. Az a 15 kg, ami a $\frac{1}{2}$ mázsából 1 holdra
esik, nem szorul korrektívumra, mert az a tényleges bevetett
terület után fizettetik, s aki valamit elvet, arról feltehető,
hogy arra alkalmas területe is van, miután azonban a 20 kg
a birtokosnak egész birtoka után van kivetve, tekintet nélkül
a föld minőségére, megeshetik az, hogy teljesen terméketlen,
vagy minimális termőképességű föld is 20 kg adóval volna
sujtva. Ez a kötelezettség (t. i. a 20 kg búzaadó) csak az
állammal szemben állana fenn, míg maguk között a gazda-
közönségnek bizonyos skálát kellene felállítani, egy latitudót
adni, 5—25 kg között, amit a gazdaszövetség választmánya
vagy igazgatósága állapítana meg. Ezzel a földbirtokos

összes adója ki lenne fizetve, a földbirtoka és annak hozama után semilyen más adóval megterhelve nem volna, a vagyonváltság el volna törölve és aki már ezt befizette, annak adójába be lenne számítva, a teljes, tökéletes szabadforgalom helyreállítása, vámok, fogyasztási adók, monopoliumok teljes megszűnte. Ezen összeg egy jó része megtérülne a földbirtokosnak azáltal, hogy szabadon termelhetne dohányt és adhatná akinek akarja, főzhetne szeszt, gyárban vagy kisüstön tetszés szerint szabadon, a szeszt mostani árának legalább is $\frac{1}{5}$ vagy $\frac{1}{10}$ -edrésszén vásárolhatná, mert hisz a szénbányák munkásai és azok családja ellátatlanok lévén, ezen segítséget kapnák, amiáltal a bányák legnagyobb költsége elimináltatnék. Ha a szénbányák tulajdonosai nem honorálnák kívánságunkat, úgy azon 200,000 lélek után, amelyek mint ellátatlanok szerepelnek, visszamaradna, 15,000 koronával számítva 3 milliárd érték, amely összeg felhasználásával olcsó külföldi szénnel könnyen lehetne fedezni a gazdák szükségletét.

A vasat kevesebb, mint feleáron kapnánk, éppen úgy a minden vámok megszűnése folytán ruhászöveteket, műtrágyát, stb. szintén olcsóbb áron szerezhethénk be. De ami a fő megtakarítás, az, hogy a napszámosokat $\frac{1}{5}$ vagy $\frac{1}{10}$ áron kaphatnánk. Mert a napszámosoknak és minden egyes családtagjának már ab ovo évi 15.000 K segélyt adtunk, ami természetessé teszi, hogy olcsóbban dolgozzanak. A személyi szabadságot korlátozni természetesen nem lehet, de aki extorbits kívánsága mellett megmarad, az ellátatlanok sorából törölnetnék és az ezáltal sujtott gazdaságnak juttatnánk az ő részüket. A vasúti tarifákat a $\frac{1}{2}$ -re redukálhatnák, mert a 400.000 egyént kitevő vasúti hivatalnokok, munkások és családjainak és ezáltal direkt a vasutnak és hajózási vállalatoknak 6 milliárdot adnánk. Semmiféle más adót nem fizetnek földbirtokuk után. A térszűke miatt nem sorolhatom fel a többi megtakarítást és előnyöket. Még csak azt az egyet, hogy az ipari munkásoknak adott segítség folytán azoknak lehetővé tesszük olcsóbb munkabér mellett dolgozni, ami által oly ipart teremtünk, amely későbbi kifejlődésében az államfenntartási költségeket képes lesz a földbirtokosokkal — akik most egyedül viselik azokat — megosztani.

Az egész világon ma nagyobb a drágaság, mint volt háború előtt, amiért magában a munkásoknak a külföldön is nagyobb munkabéreket kell fizetni. A mi valutánk szerint

számítva a külföldön egy munkás naponként 1000 koronán alul nem kaphat. Vegyük pl. Svájcot, 10 frankon alól nincs munkabér, 10 frank pedig a mi pénzünkben 1500 K. Amerikában, hacsak 3 dollárt kap, az 2000 K stb. Ebből önként következik, hogy a munkaadó csak úgy fizetheti a béreket, ha a munkások ennyi értéket teremtenek. Minálunk, ha a munkás békeáron, azaz 2—3 koronáért naponként megélhet, úgy bizonyára ennek megfelelő munkabérért fog dolgozhatni, ami a gyártásnál oly megtakarítást idézhet elő, ami ipari termelésünket minden konkurrencia fölé emeli, különösen ha még hozzászámítjuk az olcsóbb szenet és egyes olcsóbb nyersanyagokat és ugyanezen okokból az olcsóbb építkezést is.

Fentebbi tervezetem óriási előnyeit, azt hiszem, sikerült beigazolnom, ez azonban magában nem elégséges, szükséges, hogy az megvalósítható, keresztülvihető és fenntartható legyen. Ha ennek megvalósítását, keresztülvitelét kezeinkből kiadjuk és az állam venné kezébe, akkor rövid idő alatt oda-juthatnánk, ahol most vagyunk, a plutokrácia reá vetné magát és óriási hatalmánál és anyagi erejénél fogva minden ágát kezeibe kaparitaná. Nem segít ezen az, hogy most új választások jönnek és új emberek kerülnek a parlamentbe, semmi biztosítékunk sincs arra, hogy ezek többségét a plutokrácia meg ne tudja vásárolni. Egyedüli helyes keresztülvitele a tervezetnek, ha a mezőgazdasággal foglalkozók és azok érdekkörébe tartozók, az ország $\frac{9}{10}$ része egy táborba egyesül, egy oly szervezetbe tömörül, amely szervezet ezen tervezetet megvalósítja, az ellátatlanok részére adott terményeket összeszedi, feldolgoztatja és direkt az ellátatlanoknak adja át. Ezen szervezkedések költségeit és egyáltalán a gazdaszövetség kiadásait azokból az ellátatlanok részére beadott termények árából fedezné, amelyeket az ellátatlanoknak semmiféle alakban nem lehet kiszolgáltatni, így pl. a búza, rozs korpája, repce, zab stb. úgy, hogy a szövetség $1\frac{1}{2}$ milliárdon felüli évi bevétellel rendelkezne. Személyzeti kiadásai sem lennének túl nagyok, mert alkalmazottai többnyire az ellátatlanok közül kerülnének ki, akiknek megélhetését amúgy is biztosították. Az ellátatlanok részére beadott termények szállítását a békeáron fogja tudni teljesíteni, mert megkövetelheti a vasúttól és szállítóvállalatoktól, miután alkalmazottaiknak 6 milliárd értéket adott és olcsóbb szenet és vasat juttatott,

hogy az ellátatlanok részére a terményeket békeáron szállítsák. A fővárostól is megkövetelheti, hogy amidőn 600,000 léleknek 9 milliárdot úgyszólván ajándékozzon, a szükséges helyiségeket ingyen bocsássa rendelkezésére és fuvartelepével a fuvarozást legfeljebb békeáron teljesítse.

A földbirtokosok annak a felével, amit most elvesznek tőlük, biztosítják az államháztartás költségeit, a közép-osztálynak, munkásoknak függetlenségét és megélhetést, a hadiözvegyeknek, árváknak és rokkantaknak egzisztenciájukat. Az ipar fényes jövőjének alapját fekteti le és ha a lakosságnál a legcsekélyebb mértékben is megértésre talál, úgy az ország külkereskedelmi mérlegét aktívvá teheti, ami viszont pénzünk értékének emelkedését teljes biztonsággal, nem remélt mértékben megjavítja. Külkereskedelmi passzívánk jelenleg 16 milliárd = 120 millió arany korona, amit ezen tervezet végrehajtásával több termelésből, megtakarításból és az olcsó munkás következtében beálló nagyobb és exportképes ipari termelésből nem lesz nehéz fedezni. Az, hogy a földbirtokos 5000 koronát kap 1 mázsa búzáért és ennek megfelelő árt egyéb terményeiért, valamint az, hogy olcsóbb napszámot, felügyelőt kaphat, magában megteremti a többtermelést, mert egyrésztől jobban kifizeti magát a gabonanesemesítés, a műtrágyázás, a föld szorgosabb megmunkálása, a vetések gaztól való kitisztítása, az állatok jobb gondozása, másrésztől egy kis önmegtagadás külföldről behozott árúk nélkülözésében meghozná azt az eredményt. Meggyőződésem az, hogy ezen magasabb külkereskedelmi passzívánk főoka a plutokráciának a fővárosban való fényűzése. Ha a főváros behozatali mérlegét külön mutatnák ki, nem hiszem, hogy már most is a vidék külkereskedelmi mérlege passzív lenne.

Tisztelt Uram! Mult évi júliusban szétküldött röpiratomban kifejtettem a fentebbi tervezetet és a gazdaszövetségbe való tömörülést. Az elküldött röpiratban felhívtam azokat, akik csatlakozni akarnak, hogy levélben vagy levelezőlapon jelentsék ki csatlakozásukat.

Több mint 60 százaléka azoknak, kiknek írtam, felelt és bejelentette csatlakozását. Ez már maga a többsége azoknak, akik a tervezet felől értesültek, ami igen sok, mert számításba kell venni, hogy mennyi levél vesztetett el, hányan dobták el elolvasatlanul és hányan felejtettek el felelni, bár

akartak stb. Ha úgy tettem volna fel a kérdést, hogy aki nem felel, azt csatlakozónak tekintjük, úgy meg vagyok róla győződve, hogy nem írt volna 2 százalék. Százai a gazdák-nak bírálták meg ezen tervezetet és úgy magukra, mint az országra helyesnek elismerték. Elvben így az ország föld-birtokosainak többsége mellé állt, amennyiben aki megis-merte az elfogadta. Jogosan föltehető, hogy ha minden föld-birtokos megismeri, úgy a földbirtokosok nagy többsége itt is mellé áll. Nekem egyedül sem anyagi sem phisikai erőm nincs ahhoz, hogy az ország minden földbirtokosával érint-kezzem és őket informáljam, de meg ha az ország tekin-télyes földbirtokosainak egy nagyobb száma informálja a többi birtokosokat, úgy nagyobb eredményt érünk el.

Össze kell jönnünk, hogy megvitassuk, hogy miképen lehet minden kis-, nagy-, középföldbirtokost informálni, úgyünk-nek megnyerni. Állandó bizottságot választani, amelyik a kiáltványokat szövegezi és szétküldi. A gazdasági egyesüle-tekben, gazdakörökben szóval és írásban informál, a megye-gyűléseken határozati javaslatokat provokál — stb. egy szó-val minden agitációt megkísérel. Az Omge és a gazdaszö-vetség felajánlotta újságait, hivatalos helyiségeit.

Az ország közgazdasági helyzete évről évre hatványo-zott mértékben romlott. Az állam budgetjének deficitje évről-évre szaporodott, a középosztály helyzete vigasztalan, mi-korra az állam nekik valami segítséget nyújt, akkora a drá-gaság annyira megnövekszik, hogy ott vannak ismét, mintha nem kaptak volna segílyt. Amint a drágaság növekedik, úgy szaporodik azon családok száma, akik segítségre szorul-nak, a munkások kénytelenek nagyobb bért követelni, a köz-lekedési alkalmak emelik a viteldíjakat, a gáz, a villany föl-emelt árai stb. új drágaságot, új segílynyújtás, új deficit, új adók. Ez így megy a végletekig, ha nem tudjuk a drá-gaságot megszüntetni, vagy legalább annyira enyhíteni, hogy azt a lakosság kibírja, úgy a deficit folyton nő, a bankóprés új adósságokba veri az államot, a behajtott nagy adókból befolyó összegeket elköltik, a nyomor, a szegénység hihetet-len arányokban növekedni fog.

A „láthatatlan vendégről“, a nyomorról tudtak szóno-kolni a nemzetgyűlésen és gyűjtöttek pár milliót az éhezők részére azok, akik szemhunyorítás nélkül szavazták meg azokat a javaslatokat a kiviteli tilalmakról, amelyekkel mil-

liárdokat ajándékoztak a plutokratáknak és szórták, osztogatták a földbirtokosoktól elvett milliárdokat.

A kormánynak nincs közgazdasági politikája, kiáltványában csak egy kijelentése van, hogy megszüntették a maximálást, ez pedig csak maszlag a tudatlanoknak. A kiviteli tilalmak, illetékek ugyanazt jelentik, ugyanazt a célt szolgálják, mint a maximálások, t. i. kényszeríteni a földbirtokosokat, hogy olcsóbban adják terményeiket.

Cselekednünk kell, még pedig gyorsan, mert ha új milliárdokkal szaporodik az állam deficitje, ha új milliárdokkal növekszik államadósságunk, ha tovább is milliárdok károsítanak meg a kiviteli tilalmakkal és behozatali vámokkal, ha új adókkal milliárdokat vesznek el tőlünk, ha elvesznek birtokainkból, akkor már hiába cselekszünk, nem lesz hozzá anyagi erőnk, oda jutunk hová Ausztria jutott, a világ koldusai leszünk. Nincs más mód, mint keresztül vinni, még pedig a jövő évi termés előtt azt a módozatot, amelyet a múlt és jelen röpiratomban ajánlottam, vagy egy hasonló alapon felépítettet.

Alkalmas az időpont akciónk megkezdésére, mert meggyerhetjük együttműködésre a középosztályt; azt a segítséget, amit mi adunk nekik, sem nem akarja, sem nem tudja más adni. Akár állami hivatalnok valaki, akár megszűnik az lenni, mint ellátatlan megkapja, hogy személyenként 2—3 koronával magát, családját élelmezni tudja, sőt még cselédekét is nagyrészen mi fizetjük azáltal, hogy mint ellátatlanok vagy az élelmiszereket, szemet húzzák, vagy készpénzfizetésüket kapják a 15,000 koronában.

A munkások, épp úgy a mezei, mint az ipari munkások existenciája biztosítva lesz, nemcsak hogy békeáron kapják a gazdák feldolgozott terményeit, hanem a munkanélküliség réme sem kísért, az olcsó ellátás olcsó munkabért, az olcsó munkabér munkaalkalmat teremt. Minden józan gondolkozású munkás mellénk fog állani. Csak a szociáldemokratákra nem számíthatunk, ezek már megint a plutokrácia kezében vannak. El kell csak olvasni mostani kiáltványukat. Követelik ebben mindenféle élelmiszerre a kiviteli tilalmakat a jövő termésig. A jövő termésből lefoglaltatni akarják a cséplőgépnél azt a mennyiséget, ami az ország egész lakosságának szükségletét fedezi; a kivitelre a fentmaradt mennyiségből az állam vegyen nagy kiviteli illetékeket, amely pénzt csak az élelmezés olcsóbbodására, a

többtermelés előmozdítására fordítson (értsd: miután, szerintük, csak ők termelnek, hogy ők kapják). Tüzelőanyagért, ruháért, cipőért, szóval mindazért, ami a plutokraták kezében van és ami sokszor a behozatali vámok következtében a világpiaci árnál drágább, néha kétszerannyi, ezek lefoglalását, drága árainak leszorítását nem követelik. A teljes kommunizmus nem sikerült, részleges kommünt akarnak; a gazdáknak birtokaikat meghagyják, csak a jövedelmükben akarnak osztozni. A gazdák dolgozzanak, de munkájuk gyümölcsét engedjék át egészen nekik és szövetségesüknek, a plutokratáknak.

A szövetségesek, akik nagyrészen előidézői voltak a kommünnek, tehát épp úgy együtt vannak, mint a kommün előtti időben. A plutokraták újra áldozatul akarják odadobni a jelenlegi földbirtokosokat, hogy ők szerezhessék meg birtokaikat és hogy ne csak titokban, hanem nyilvánosan egyedüli urai legyenek az országnak. Új szövetségesük van: a nagy nyomor és a végtelen korrupció.

Szervezkednünk kell, csak úgy tudjuk megvédelmezni amink van, nehogy úgy járjunk, mint a kommün kitörésekor, hogy az ország lakosságának salakja, egy csekély töredéke úrrá lett fölöttünk. 1921 december.

II. FEJEZET.

Vizsgáljuk meg ezen a mai viszonyokhoz átalakított adótervezetet mindazon közgazdasági kérdések szempontjából, a miket meg kell oldanunk, másodsorban politikai szempontokból is.

Közgazdasági kérdések, az állami budget fedezése, a drágaság enyhítése, külkereskedelmi mérlegünk és valutánk megjavítása.

Az állam kiadásainak fedezése.

Az állam kiadása 65 milliárd körül van. Fizetnének javaslatom szerint a földbirtokosok a földbirtok után egyenes adóban a számított 22 millió kis hold után 66 milliárd K-át, ami maga fedezi az összes állami kiadást. Ehhez járul még a földbirtokosok által fizetendő egyéb személyi adó, valamint más osztályok adói; állami üzemek, birtokok jövedelmei stb., amit 20—30 milliárdra lehet venni, így tehát az állami budget teljesen fedezve van, sőt egy tekintélyes összeg marad adósságtörlesztésre, beruházásokra.

A jelenlegi valutát és a világtermést véve figyelembe, a búza világpiaci ára ma több mint 15,000 K métermázsánként és valószínűleg még magasabb ára lesz, hiszen ha Schweicben 25 frank az ára, ami még a békeidőkben sem volt, úgy a mi valutánkban 10,000 K, ha Amerikában 5 dollár, úgy az 12,500 K. A búza 15,000 K-ás világpiaci ára esetén fizetnek a földbirtokosok egyenes adóban 66 milliárdot, ezenkívül azon ellátatlanok terhét, akikről az államnak kellene gondoskodni, közhivatalnokok, hadsereg, nyugdíjasok, hadirokkantak, özvegyek, árvák, a vasutak és egyéb állami üzemek munkásai, hivatalnokai és mindezek családtagjai leveszik

róla. Legalább 600,000-re kell tennünk az állam által eltartott azoknak és családtagjainak számát, akiknek vagy a ingyen a fent megjelölt élelmiszerekkel ellátásáról a gazdák gondoskodnak, vagy nekik évenként 48,000 K-át adnak, ami újból 30 milliárdot takarít meg az államnak. Ha még leszámítjuk azon rengeteg hivatalnok, alkalmazott, munkás fizetésének megtakarítását, akik a feleslegessé vált komplikált és fogyasztási adók, a ki- és behozatali vámoknál alkalmazottak fizetésének megtakarítását, a végkielégítések és új nyugdíjak nagyrésztben feleslegessé vált fizetésének összegeit, úgy nem csalatkozhatunk azon feltevésünkben, hogy a mi gazdák által fizetett adó és a természetben nyújtott segítség nemcsak hogy fedezi az állam preliminált kiadásait, hanem azt legalább 10 milliárd K-val fölőzi. Szociális kiadásokra szükség nem lesz, mert olyan családoknak, melyeknek nemcsak minden egyes tagja, de még a szükséges cselédségük minden egyes tagjának 48,000 K évi jövedelme van, az semmi irányban sem szorul szociális segítségre s így az állam ezen jövedelmi többletét az egyéb osztályoktól befolyt adókkal együtt jövedelmező beruházásokra és adósság törlesztésére fordíthatja.

Ezen számításokba olyan hiba vagy tévedés, ami azt eredményezné, hogy az államháztartás költsége bőven ne volna fedezve, teljes lehetetlenség, hogy becsúszhatott volna, különben százai a legtekintélyesebb gazdáknak felülvizsgálta, midőn bejelentették csatlakozásukat.

A főcél, hogy az államháztartás költségeit ezáltal nemcsak hogy fedezni tudjuk, el van érve, de egy milliárdokra rúgó évi plusz bevételt nyújtunk, amit az állam beruházásokra és adósság törlesztésére fordíthat. Mindez azonban csak nagyon rövid ideig használna, ha nem tudunk oly intézményeket létesíteni, ami a nagy drágaságot megszünteti vagy legalább is a szegényebb osztályú embereket oly módon nem bírjuk segélyezni, hogy azon idő alatt, míg a rendes viszonyok újra be nem állanak, existenciájukat, biztosítani tudjuk.

Az állam nem hagyhatja az emberek százezreit éhenhalni, nyomorogni, folyton új és új segélyekkel kell őket támogatni, ami rövid időn belül újra deficitet idéz elő az államháztartásban, aminek fedezését újra a birtokosoknak kell előteremteni, hogy mily arányokat ölthetnek ezek a segélyek, azt látjuk Ausztriában.

Sokkal gazdaságosabb, józanabb és takarékosabb az a gazdaközönségnek, ha nem várja be, míg a viszonyok erre rá nem kényszerítik, amíg a segítesre szorulóknak szükséglete meg nem szaporodik azokkal a számtalan milliárdokkal, amit részint a magas kezelési költségek, üzérkedések, csalások, protekciók stb.-vel és nem hagyja, hogy az alatt terményeit a síberek, bankok, uzsorások, gyárosok, akik neki gyártmányait a világpiaci árakon felül adják, hogy ezek a kiviteli tilalmak folytán terményeiket az ezáltal leszorított áron vehessék. Tavaly 86 milliárd jövedelmet vettek úgy ki a földbirtokosok zsebéből, az idén 150 milliárdon felül akarnak elvenni. Valutánk legalább annyival rosszabb, mint tavaly volt, hogy most a búza világpiaci és a belföldi árak között legalább 5000 K a differencia, ami az eladandó terményeknél röpiratom elején kiszámított eladási mennyiségnél 22 millió q-nál 110 milliárdot tesz ki és fizetjük a gyárosoknak a behozatali vámok folytán a nagy prémiumokra a milliárdokat, ami jövedelmünket 110—130 milliárddal apasztja.

Egy év múlva aztán ott leszünk, ahol ma vagyunk, az a rengeteg összeg, a 120—130 milliárd szét lesz szórva, amint szét lett szórva az elmúlt évi 86 milliárd, részben a bankok, síberek, közvetítők zsebeiben, az államnak újra deficittel záródik a költségvetése, a befizetett földadónk elköltve, valutánk csak oly rossz lesz, mint most és új adók után kell nézni, amelyeket ismét elsősorban reánk rónak és keresztülviszik a földbirtokreform gyors keresztülvitelének ígéretével.

Mennyivel előnyösebb volna ránk, az országra és a lakosságra, ha a kiviteli és behozatali vámok megszüntetésével ebből a 120—130 milliárdból, amit ezek a vámok a gazdaktól elvonnak, befizetünk annyi adót, amivel a más osztályok aránylagos hozzájárulása mellett a budgetet fedezni lehet és az ellátatlanokat, szegényeket, nem úgy mint most, részben, hanem teljesen biztosíthatnánk.

Meg bírják-e fizetni ezt a nagy adót a földbirtokosok?

A megszüntetett kiviteli tilalmak és a beszüntetett behozatali vámokból a földbirtokosok az eladásnál annyival többet vesznek be, a bevásárlásnál pedig annyival kevesebbet adnak ki, hogy nemcsak adózásuk összege térül meg, hanem az

ellátatlanoknak ingyen adott terményeik teljes világpiaci árát megkapják, sőt még marad is belőle.

Beszéljünk számokban. Ezen röpiratom elején kimutatom, hogy a gazdák egy évben legalább 22.000.000 métermázsa búzaértékben számított terményt adnak el. Hogy ez mennyire nincs magasan véve, bizonyítja az, hogy az országban átlag egy métermázsa búzát adnak bér fejében. A 22 millió holdra esik így számítva holdanként egy métermázsa eladás. Bizonyára nem adhatna senki egy métermázsa haszonbért, ha holdanként csak egy métermázsát tudna eladni a bérelt birtokról.

A búza világpiaci ára ma, október végén, legalább 16,000 K métermázsánként. Ne hagyják magukat az újságok által megtéveszteni, mert azok túlnyomó nagyrésze a plutokrácia szolgálatában van. Kórusban üvöltöttek most, mikor a búza ára felment, hogy a búza már az aranyparitáson felül van, hogy elérte a világpiaci árát. A plutokrácia érdeke az, hogy minél olcsóbban vehesse meg a maga, családja, cselédsége és munkásai számára a gazdák terményeit, tehát érdeke minden intézkedés, ami ezek árát lenyomja, továbbá, hogy ő spekulálhasson az esetleg kivitelre engedélyezett terményekkel. Érdeke tehát annak híresztelése, hogy a termények árai már elérték a világpiaci árakat. Most, amikor a búza 10,000 K-ra és a többi termények ennek megfelelően mentek fel és az állam kiviteli engedélyeket ad az eladási ár egyharmadának prémium gyanánt való lefizetése mellett, majd a nyakukat törik ezen engedélyek megkapása után való tülekedésükben. Fizetnek 10,000 K-át a búzáért, 5000 K-ás prémiumot, mindezt azon tudatban, hogy a világpiacon 15,000 K-nál drágábban tudják eladni. Nagyon mérsékelten számítunk tehát, ha azt mondjuk, hogy a búza világpiaci ára ma 16,000 K, vagyis, hogy szabadforgalomban ezen árért tudnánk búzáunkat és ennek megfelelően egyéb terményeinket eladni. Tehát 6000 K-val drágábban tudná eladni búzáját vagy ezzel egyenértékű terményét a gazda, ha a kiviteli tilalom ebben nem gátolná.

Tegyük fel, hogy az idén is 22 millió métermázsa terményt búzaértékben adnak el a gazdák, mint azt jelen röpiratom kezdetén a múlt évre kiszámítottam, úgy a kiviteli tilalom következtében 6000-szer 22 millió K-át veszítenek, ami ez évben 132 milliárd K-át tenne ki.

Hegedüs avval biztatott, hogy csak fizessük be a föld-birtokválságot és ő megszünteti a deficitet és a drágaságot. A deficit és a drágaság sokkal nagyobb lett.

Kállay a földadót kívánja, de óvatosan csak a deficit kevesbedését és a drágaság enyhítését igéri.

Közben az egyik elvesz 86 milliárdot a földbirtokosok jövedelméből és szétszítja a plutokraták között. Kállay most 132 milliárdot akar szétszogatni, hogy jövő évre majd ismét valami új adóval jöjjön, aminek címe nem tudom mi lesz, de hogy földdel fog kezdődni és ismét a földbirtokosok fogják fizetni, az bizonyos.

Október 9-én a kormány a búza árát le akarván szorítani, a kiviteli illetékeket egy harmadról a felére emelte. Dacára ennek a búza ára 11,000 koronára emelkedett és a kiviteli engedélyért való tülekedés nem szűnt meg. Ez azt bizonyítja, hogyha a búzát 1000 koronával drágábban is veszik és prémiumra fele árát az államnak adják és az üzlet mégis jó, ami viszont azt jelenti, hogy a világpiaci ára a búzának több mint 16,000 korona. A 132 milliárd plusz jövedelem így el van véve a földbirtokosoktól. Öt-hat milliárdot fog kapni az állam a kiviteli prémiumokból, a többi milliárdok egy részét csempészek, siberék, közvetítők szerzik meg. A többin osztozik az ország azon egész lakossága, akik nem termelnek, vagy nem kapják természetben a terményeket, gazdag, szegény egyaránt, azáltal, hogy ezen terményeket a világpiaci feleáron szerezhethi be. Elvesz tehát az állam 5—6 milliárdot budgetje fedezésére, a többi a gazdák által itthon eladott terményekből annyit, azok feleárát, hogy a nem mezőgazdasággal foglalkozók élelmiszereiket a világpiaci feleáron szerezhessék be.

A kiviteli prémiumokkal behajtott milliárdok azonban maga a pénzügyminiszter szerint sem fedezik az állami kiadásokat, még az újonnan a gazdákra kirótt földadókkal sem. Nem sikerült az a feltevés sem, hogy a terményeknek a prémiumokkal a világpiac feleárára való leszorítása által a drágaság a nem mezőgazdasággal foglalkozóknak elviselhetővé van téve. A drágaság elviselhetetlenné növekedett. A világpiaci ár fele a közvetítők, árdrágítók, amihez éppúgy az állam, mint a főváros is a legnagyobb mértékben csatlakozott, oly drágává teszik ezen cikkek árait, hogy azt a középosztály, de még a munkások sem, dacára a felemelt fizetéseknek,

segélyeknek, munkabéreknek, megfizetni nem képes és így újra új segélyezés, fizetésemelés lesz szükséges, aminek biztos következménye az új adók kivetése.

Kállay pénzügyminiszter úr maga beismeri, hogy az eddig kivetett új adókkal, prémiumokkal nehéz helyzetünkön segíteni nem tud, azt csak bizonyos fokig enyhíteni (saját kifejezése) tudja. Ezzel a kifejezéssel az új adók be vannak jelentve, a deficitet és a drágaságot enyhítés útján megszüntetni nem lehet, mert ha az enyhített deficitet a meglevő adókkal nem lehet fedezni, akkor az újra megnő, éppúgy a drágaság is.

Ha a gazdák szövetkezete, az ország nagy többsége most meglenne, mi volna a felelet ezen kijelentésre?

Körülbelül a következő tartalmú feliratot küldenénk a kormánynak:

„Az állam elvesz jövedelmünkéből 132 milliárdot a kiviteli tilalmak útján, milliárdokkal megdrágítja szükségleteink be-
vásárolhatását az iparvédelem szempontjából felállított be-
hozatali vámokkal, vagyis elvesz tőlünk újra milliárdokat,
hogy azt az iparosoknak adja, vagy annak állagából birtok-
váltáság címén, jövedelmünkéből földadó címén újra sok mil-
liárdot elvesz. Monopólium útján elveszi szeszünket, dohá-
nyunkat olcsó áron, és horribilis áron adja el nekünk. Milliárdokat elvesz terményeink értékesítésénél forgalmi adó-
ban. Hallatlanul megdrágítja terményeink szállítását stb. stb.“

Elvesznek tehát a földbirtokosok jövedelméből ez évben 150—180 milliárd között. A költségvetés, amint hírlik, 65 milliárd. A matematika szabálya szerint 65 legalább $2\frac{1}{2}$ -szer bennfoglaltatik a 150—180 ban, hogy lehetséges, hogy ezen összeggel nemcsak hogy nem bírták fedezni a kiadásokat, hanem még, mint hírlik, 30 milliárd deficit van.

Erre azt a feleletet kapnánk: Igaz, hogy mi elveszítjük ezt a jövedelmünket, de az állam nem kapja, csak töredékeit, mint pl. a kiviteli tilalmaknál, egyéb adók behajtása pedig rengeteg sokba kerül.

Azzal a kérdéssel fordulnánk a kormányhoz, hogyha a mi jövedelmünkéből elvett milliárdoknak csak egy csekély töredéke jut az államnak, kiknek a kedvéért és hasznára vesz el oly rengeteget tőlünk?

A felelet lenne: Az ország nem mezőgazdasággal foglalkozó lakossága kedvéért és hasznára. Ha nem tenné, úgy

bejönnének a jóvalutájú országok kereskedői és összevásárolnák a terményeket, esetleg úgy, hogy az a közellátást veszélyeztetné és az árakat úgy felhajtánák, hogy azt a szegényebb lakosság már nem bírná megfizetni.

És a gazdagok és azok; akik gyártmányaikat a világpiaci árnál magasabb áron adják el nekünk, a százszorta gazdagabbaknak adjon a százszorta szegényebb.

Erre az a felelet, a gazdagok kevesen vannak.

De hát a családjuk, cselédségük, hivatalnokaik, munkásaik, továbbá azok, akik a gazdagoknak olcsóbban való ellátására dolgoznak, amit ezek kapnak, ugyanegy, mintha azt a gazdagok direkt kapnák.

Lelkiismeretes számítás mellett ilyenformán a nem mezőgazdasággal foglalkozó lakosság nagyobb része nem szorul a mi segítségünkre.

Mindezek után a gazdaszövetkezet megtenné ajánlatát a kormánynak.

1. Mi földbirtokosok fizetünk annyi jövedelmi adót, amelynek összege már maga fedezi az állam évi kiadásait, ha annyi, mint hírlík, mely esetben egyéb osztályok aránylagos megadóztatásából befolyt összegek, mint felesleg, törlesztésre, beruházásokra fordíthatnak, ha több, úgy ezen adók részleges vagy egészbeni felhasználása mellett.

Annál is biztosabb, hogy ezek a jövedelmek teljesen fedezik a költségvetési kiadásokat, mert a kiadásoknak legalább fele oly tételeket foglal magában, melyeket ajánlatunk 2. szakasza szerint mi vállalunk el.

1200 □-öles holdanként 20 kilogramm búzának világpiaci árát ajánljuk fel jövedelmi egyenes adó gyanánt, vagyis 20-szor annyit, mint amennyit Budapesten a teljes bel- és külföldi szabadforgalom mellett 1 kilogramm búzáért fizetnek.

Ma, október 25-én, a búza világpiaci ára 150 K kilogrammonként, ez 20 kilonál kitesz 3000 K-át, 1200 □-öles holdanként. 22.000.000 kis hold van Csonka-Magyarországon, kapna tehát az állam tőlünk egyenes adóban 3000-szer 22 milliót, azaz 66 milliárdot, ami már maga egy milliárddal több, mint amit, hír szerint, a költségvetés kiadásai kitesznek.

2. Elismerjük, hogy terményeink teljes szabadforgalma esetén azok árai emelkedni fognak és hogy ezen már amúgy is magas árakat a szegényebb osztály megfizetni nem képes, habár az árkülönbözet nem lesz oly túlságos nagy, mert a

mostani áruuzsora meg fog szünni és a közvetítők részben kizárva, részben megrendszabályozva lesznek.

Ezeket figyelembe véve, felajánljuk, hogy az ellátatlanokat ellátjuk liszttel, zsírral, szalonnával, hússal, száraz hüvelyesekkel, főzelékkel, cukorral, szénnel, esetleg gyümölcs-csel, még pedig nem úgy, mint most, valamivel olcsóbban, hanem teljesen ingyen, legfeljebb kezelési költség gyanánt veszünk a lisztnél kilogrammonként 30 fillért, zsírnál, húsnál 50 fillért, egyéb terményeknél ennek arányában. Szándékunk még egyéb terményeket is ezen szállításba belekapcsolni, de ezt csak a gyakorlatban fogjuk megtudni, mire vagyunk még képesek. A saját jól felfogott érdekünk az, hogy ne csináljunk fél munkát, hanem lássuk el őket a lehetőségig.

Hogy ki az ellátatlan, annak megállapítását magunknak tartjuk fenn. Alapelv az, hogy ellátatlan az, aki maga nem termel, vagy a terményeket nem kapja természetben, aki nem képes ezek világpiaci árát megfizetni és aki ennek költségét nem tudja másra áthárítani. Nehogy az a gyanu terheljen bennünket, hogy csak azért tartjuk fenn magunk részére az ellátatlanság meghatározásának a jogát, hogy kevesebbet jelölve ki ellátatlannak, kevesebbet kelljen adnunk, kötelezzük magunkat 2 millió q búza és rozs lisztjét, kétháromszázezer hízott sertés húsát, zsírját és szalonnáját szétosztani, a többi termények mennyisége évenként annyira változik, hogy a szállítás mennyiségét előre nem tudjuk meghatározni.

Nekünk tehát mindegy, mennyi az ellátatlan. Ha többen vannak, akkor egy személyre kevesebb jut, ha kevesebben, úgy több, mi ugyanannyit adunk, ha többen vagy kevesebben vannak is.

Az már csak méltányos, hogyha ilyen horribilis ajándékot osztunk szét, magunk határozhattuk meg, hogy kinek adunk.

Hajlandók vagyunk ezt a segítséget az ellátatlannak pénzben is kiadni. Annnyit adunk, amennyiért az ellátatlan részét nagyban értékesíteni tudjuk. Tájékoztatásul megemlítjük, hogy a mai árak szerint, számításunk azt mutatja, hogy pénzben évi 48,000 koronát, azaz havonként 4000 koronát adhatunk egy-egy ellátatlannak.

Természetesen ezen segély akár természetbeni, akár pénzbeli szétosztását magunknak tartjuk fenn.

A kormány nem felelheti az ország nagy többségének, hogy ő ugyan nem tudja a deficitet, a drágaságot megszüntetni, de abba nem mehet bele, hogy ezt a gazdaság tegye, mert ha ez megtörténne, úgy vége minden reménységünknek, mert akkor bizonyos, hogy most is a pluto- és a bankokrácia uralkodik, mint akiknek egyedül kívánságuk és előnyük, hogy az ország pénzügyi rendbe ne jöjjenek, hogy ők a zavarosban halászhassanak és mirajtunk élőködjének. A középosztálynak tárt karokkal kell hozzánk csatlakozni, mert csak mi menthetjük ki őket borzasztó helyzetükből, éppúgy a dolgozni akaró munkásoknak is, kivéve talán a szocialistákat, kik dolog nélkül, 8 órai munkaidővel — mikor mi, mezőgazdasággal foglalkozók, 16 órát dolgozunk — és sztrájkokkal, terrorral kikényszerítik a magas munkabéreket.

Az egész ország lakosságának életérdekét nem lehet feláldozni egyes csekélyszámú lakos érdekének, nem lehet ajándékoztatni éppen a leggazdagabbaknak, vagy ha teszik, úgy annak olyan okának kell lenni, ami az országot tönkreteszi, mert ez a legnagyobb korrupcióra mutatna.

Ellenértékeül annak, hogy mi egyenes adóban annyit fizetünk, hogy az az állami kiadásokat fedezi és hogy a szegényebb osztályok élelmezésének kiadásait, amennyiben az ehhez szükséges terményeket ingyen adjuk, a minimumra redukáljuk, a következőket kívánjuk.

Kívánjuk úgy a belföldi, mint a külföldi szabadforgalmat minden kiviteli és behozatali illeték és vám nélkül.

Az államnak kiadásai az adókkal fedezve vannak, sőt tekintélyes összeg marad törlesztésre, új bevételi forrásra nincs szüksége, így a kiviteli illetékre sem.

Mi védjük az ipart azáltal, hogy a munkásokat és családjukat ingyen élelemmel látjuk el. Külföldön egy munkásnak, a mi pénzünkre átszámítva, naponként legalább 3000 koronát kell kapni, hogy megélhessen. Például Svájcban, nem hiszem, hogy lenne munkás napi 10 frankon alul, az pedig a mi pénzünk szerint több mint 4000 korona. Ha pénzben számítjuk, úgy havonként 4000 koronát kap tőlünk a munkás és minden családtagja, még a szopósgyerek is. De nemcsak ezt a segítséget nyújtjuk az iparnak, hanem még azt is, hogy olcsóbb szén szerezhethet be, hogy olcsóbb szállítási díjakat fizet, olcsóbb építkezési anyagokat kaphat, mint bárhol külföldön. Ugyanis a kőszénbányák munkásai is mint

ellátatlanok szerepelnek, ezek is ingyen kapják az élelmiszereket. Családostul 200,000 embert számítva, pénzértékben 9 milliárd 600 milliót adunk és így megkövetelhetjük, hogy a szén árát a mai ár legalább $\frac{1}{5}$ -ére szállítsák le. Amihez még az olcsóbb vasúti tarifát véve, ugyanazon szén fele árú lesz a külföldihez képest. Magának az államvasutnak 300,000 alkalmazott és családjuk ellátásáról kell gondoskodni, miután ezeket is mi fogjuk ingyen élelmiszerekkel ellátni, ami pénzben 14 milliárd 400 millió segítséget jelent, valamint olcsóbb szenet, vasat stb. szerzünk akciókkal, megkívánhatjuk tarifájának tetemes leszállítását és ez úgy tovább olcsóbb munkabér, olcsóbb árút eredményez.

Ha 50-ed rész munkabér, fele árú szén stb. mellett nem tud a jelenlegi ipar-vámok nélkül exisztálni és legalább is az itthoni nyersanyagokat mind feldolgozva, exportálni nem képes, akkor jobb ha ez az ipar elpusztul és helyet ad az új, egészséges ipar megteremtésére.

Kívánjuk a teljes és tökéletes szabad gazdálkodhatást és bevásárolhatást, ennek folytán mindenféle monopólium megszüntetendő.

A dohánymonopólium azt jelenti, hogy mi adjuk a dohányt olcsón és kényszerülve legyünk képzelhetetlen áron az államtól megvásárolni. Még így is kétes, hogy van-e jövedelme ebből az államnak. Oly rengeteg embert kell a mostani drágaságban fizetni és tartani, hogy ha marad is valami, az nem lehet annak a fele sem, mint amennyivel ez a monopólium a gazdákat megkárosítja.

Azt akarjuk, hogy tetszésünk szerint főzhessünk szeszt, akár gyárban, akár kisüstön és azt tetszésünk szerint adjuk el akár kimérve kicsinyben, akár nagyban. Éppen úgy az italmérési adó eltörlését is kívánjuk és hogy mindenkinek jogában legyen borát ki is mérni.

Kívánjuk az összes adók, melyek a földre, terményeire és annak értékesítésénél ki van vetve, törlését. Földadó, jövedelmi, forgalmi adók stb. megszüntetését kívánjuk.

Az államnak jövedelmi adó címén több pénzt adunk, mint amennyire szüksége van, nincs tehát ok arra, hogy bármilyen cím és ürügy alatt tölünk más adókat is követeljen.

Kivánjuk a földbirtokválság megszüntetését, akik már kifizették, annak megtérítését. A földadó megszüntetését, a befizetett összeg visszaadását, esetleg az új adóba való beszámítását.

Ha csak megközelítőleg a mi adózásunkhoz, adóztat meg az állam más vagyionokat és jövedelmeket, mint a földbirtokot, úgy a számításnál ki fog sülni, hogy az államnak több milliárd jövedelmi feleslege van és így könnyen jótételezi azt az igazságtalanságot, mellyel a földbirtokosokat e két adózásban sújtotta Belemegyünk azonban egy olyan rendszerbe is, mely ezen visszafizetést rátáknak több éven át eszközli.

Kivánjuk a vasuti szállítási díjak leszállítását. Az államvasutakon ingyen való szállítását az ellátatlanok részére szállítandó terményeknek.

Amint már fentebb említettem, mi az államvasutaknak 14 milliárd segítséget nyújtunk, ezenkívül olcsóbb szén és vasat szerzünk, tehát semmi szükség sincs ezen magas szállítási díjakra.

Kivánjuk, hogy az állam kötelezze a szénbányatulajdonosokat, hogy termelésük egytizedrészét az ellátatlanok részére ingyen kiszolgáltassák.

A szén épp olyan terméke a földnek, mint a gabona, sőt arra termelési költség nincs, csak kiszedési. Ha mi földbirtokosok termelésünk körülbelül tizedrészét ingyen adjuk az ellátatlanoknak és nem kapunk semmi rekompenzációt, mennyivel inkább tehetik ezt a szénbányatulajdonosok, akik, amint ezt fentebb kimutattam, 9 milliárd segítséget kapnak tőlünk, munkásaiknak ingyen való ellátása által, amiről eddig nekik kellett gondoskodni. Maga a vasuti tarifák leszállítása recompenzája a 10% leadását.

Az tehát kétségtelen, hogy a 20 kilós adóval a költségvetés kiadásai teljesen fedezve vannak. Még ha sokkal több lenne az állam jövő évi költségvetési kiadása, mint, amint hírlik, még akkor is meg volna a teljes fedezet.

Legalább a fele kiadása a költségvetésnek a hivatalnokok segélyezése, hadiárva, özvegyek, rokkantak, nyugdíjasok, hadseregellátás stb., mely kiadásokat, az ellátatlanok segélyezésével, mi vesszük át teljesen.

32,500 millió maradna, mellyel szemben a mi 66 milliárd bevételünk és egyéb osztályok adóiból 20 milliárd, tehát 86 milliárd. Ezenkívül az a segély, amit az állami üzemek munkásainak adunk, ami újra milliárdokat tesz ki.

A drágaság helyett nagy olcsóság lesz. Négy és fél millióra számítom a lakosság azon részét, akiknek mindegy, mi az ára az élelmiszereknek, mert vagy maguk termesztik, vagy természetben kapják, másfél millió lélekre az ellátatlanokat, akik ingyen kapják. Ezeknek biztosítva van évi szükségletük.

A többi lakosság a gazdagok érdekkörébe tartozik, kiknek maguknak kell ellátásukról gondoskodni, amit tehetnek is, legalább visszaadnak az eddig tőlünk elharácsolt milliárdokból valami töredéket.

Az a kérdés ezek után, hogy a földbirtokosok képesek-e ezen adót fizetni és az ellátatlanoknak természetben adni a kívánt mennyiséget?

A számításoknál azonban sohasem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a miniszterelnök és a pénzügyminiszter szerint, a jelenlegi szolgáltatásokkal és adókkal szanálni nem tudják az ország pénzügyeit, a drágaságot nem tudják megszüntetni, ezekkel csak enyhíteni tudják, míg a mi adótervezetünk keresztülvitelével teljesen talpra állítjuk az országot.

Számítsunk pénzben. Ma a búza világpiaci ára kerek-számban 15,000 K, fizet tehát a földbirtokos 3000 K-át 1200 □-öles holdanként.

Egy 10 holdas birtokosnak egy évi adója 30,000 K. Hogy fizetheti ezt a birtokos? Ha elad 2 q búzát. Ha 6 q-át ad el, úgy abból az 5000 K-ból, amivel drágábban adja el, fizetheti az adót, tehát ez annyi, mintha semmi adót sem fizetne. Vagy elad 3 q búzát és 1 q húst, vagy a borát méri ki, dohányt ad el, kis üstön főzött szeszt és az így drágábban eladott árún bevett többlettel fizeti adóját.

A 100 holdas birtokos fizet 300,000 K adót, 60 q búza eladásánál annnyival többet kap búzájáért, hogy adója neki semmibe se kerül.

Az 1000 holdas gazda 6 vagon búza vagy egyéb eladásával ugyanezt éri el. Nyereségük marad a minden más terménynek világpiaci áron való drágább eladása, a birtokválság, a földadó, a forgalmi, kereseti, jövedelmi stb.

alig felszámítható adók, az olcsóbb szén, vas stb. bevásárlásnál való megtakarítás, a drágább dohány-, szeszeladás és olcsóbb bevásárlása, a nagymértékben olcsóbb napszám, mert a napszámosok, mint ellátatlanok, tőlünk már megkapták élelmezésüket, olcsóbb szállítás és utazás.

Egyszóval az a pénzügyi helyzete, hogy a kiviteli tilalmak megszüntetése, a szabad forgalom behozatalával, terményeiket annyival magasabb áron tudják értékesíteni, hogy az helyrepótolja nemcsak azt az adót, amit fizetnek, hanem megfizeti mindazt, amit az ellátatlanoknak adunk. A többi fentebb felhozott bevétel és kiadásmegtakarítás, mint többjövedelem szerepel.

Egyformán áll ez a nagy-, közép- és kisbirtokosokra, minden lényegesebb különbség nélkül.

Természetes, hogy ha a keresztülvitelt kiadjuk kezünk-ből, protekciókkal, csalással ezen tervezetet is tönkre lehet tenni, azért kell azt magunknak megvalósítani.

Meg kell tehát alakítani a „Magyar földbirtokosok országos szövetkezetét“, nagy választmánnyal, felügyelőbizottsággal és igazgatósággal, melynek tagja törvényhozásilag minden földbirtokos és a választmány szavazása útján bevett nem földbirtokos.

A szövetkezet feladata lesz:

Törvényhozási megbízással az ellátatlanok részére az itt megállapított terményeket összeszedni és azokat feldolgozva köztük szétosztani.

Sokan túlzottan nagy aparátust képzelnek, mellyel ezt keresztül lehet vinni. Sajnos, országunk oly kicsi, hogy ez az aggodalom nem indokolt.

Elsősorban az ellátatlanokat kell ellenőrizni, hogy egyik vagy másik nem lett-e ellátottá?

Másfél millióra véve az ellátatlanok számát, 3 személyt számítva egy családra, van 500 ezer megfigyelendő, ennek egy részét, úgymint katonaság, csendőrség, rendőrség, állami alkalmazott, vegyük 100,000-re, fölösleges ellenőrizni, marad 400.000 család, vidéken 1000, a sűrűbb lakosságú városban 2000 családot könnyen ellenőrizhet egy ember. Szükség van kb. 300 felügyelőre, ezek fölött 10 ellenőrre és 2 igazgatóra.

Ez volna a szövetkezet külső tisztikara, mely az ellátatlanok megfigyelésén kívül, az árúk összeszedését és szétosztását eszközölné, illetve ellenőrizné.

Fizetésük volna a felügyelőknek havonként egy métermázsa búza világpiaci ára és lakás vagy lakbér, ez ma kitesz évi 180,000 K-át. Miután a felügyelők az ellátatlanokból kerülnek ki, ezenkívül 48,000 K, tehát összesen 228,000 K és lakás, amiből még ma is egy egyes ember jól kijöhet, amennyiben családós, úgy családjának minden tagja mint ellátatlan, 48,000 K-át kap. Amennyivel a búza világpiaci ára kisebb lesz és fizetése kevesebb, olyan arányban olcsóbb a megélhetése, kisebbek a kiadásai. Az ellenőröké másfél métermázsa búza, az igazgatóké 3 métermázsa búza és lakás.

Ez az apparátus, a lakást átlag 20,000 K-ba számítva, kerül a szövetkezetnek má évi 70 millió K-ba.

Feladata lesz gyárakat létesíteni, amiket olcsó építőanyaggal, munkással és szénnel könnyen felállíthat, elsősorban az itthoni nyersanyagok, bőr, gyapjú, kender, len feldolgozására, hogy a gazdaközönség és az ellátatlanok csizmát, ruhát kapjanak. Gazdasági tanszékeket, mintagazdasági telepeket, műtrágyagyárat stb. létesíteni. Bankot felállítani, hol a gazdaközönség pénzének jobb elhelyezését biztosítaná s viszont olcsóbb kölcsönt kaphat stb. stb. Mind olyan intézményeket, hogy ne szoruljunk idegenekre, sem hazai, sem külföldiekre.

A szükséges tőkét a gazdák által, az ellátatlanok részére beszolgáltatott termények hulladékaiból kapná a szövetkezet. 2 millió q búza és rozs korpája, 20%-ot véve, 400 ezer mázsa, ennek eladásából befolyna ma 1 milliárd 600 millió K, továbbá olyan termények, mint repce, zab, stb., miket nem lehet szétosztani, úgy hogy a szövetkezet évi bevétele a 2 milliárdot tetemesen meghaladná, sőt évenként szaporodna, úgy hogy a kitűzött programot teljes egészében meg lehet valósítani.

Most vagy soha.

Röpiratom bevezetésében kimutattam, hogy bár a volt nemzetgyűlés többsége a földbirtokosokból került ki, a hatalom mégis a szociáldemokratákkal szövetkezett plutokráciánál volt. Amit avval igazoltam, hogy a mi terményeink árát szorították le, részint maximálásokkal, részint kiviteli tilalmakkal és adták a plutokratáknak és a szociáldemokratáknak, hogy jóformán csak minket adóztattak meg.

Sajnos, a jelenlegi nemzetgyűlés is ebben a keretben mozog.

Ebben az évben 132 milliárdot akarnak elvenni tőlünk, hogy azt szétosszák a plutokraták és a szociáldemokraták között és amint azt az új földadójavaslatok mutatják, az adókat is jóformán csak ránk róják ki — és hová jutottak. A ma, október 31-én megjelent „Pénzügyi tanács“ jelentése szerint az elmúlt 4 hó deficitje 5 milliárd, az államnak újra ugyanannyi bankót kell nyomatni és a drágaság, ami új deficiteket kell hogy eredményezzen, nagyobb, mint valaha. Ez teljes csődje a jelenlegi rendszernek.

Most van alkalmunk nekünk földbirtokosoknak, ha terményeinkért a világpiaci árakat megkapjuk, avval, amit úgylis elvisznek tőlünk, amint azt fentebb kimutattam, az államháztartásban a deficitet kiküszöbözni, a drágaságot megszüntetni, a közép- és a szegényosztályt megmenteni.

Akármikor valami akciót kezdeményeztek, mellyel ezen állapotokon segíteni akartak, rögtön leszerelték azzal az érveléssel, hogy mindnyájunknak össze kell tartani, ami pedig annyit jelentett, hogy a plutokratákat, akiknek sajnos, nagyobb része zsidó, ne zavarjuk, hagyjuk őket továbbra is, hogy kizsákmányoljanak és segélyezzük a szociáldemokratákat, hogy minél kevesebb munkával minél több munkadíjat erőszakolhassanak ki és a mi verejtékünkön olcsóbban élhessenek.

Én is azt vallom, hogy mindnyájunknak össze kell a legszorosabban tartani, de nem lehet, hogy olaj a vízzel összekeveredjen.

Mi a röghöz vagyunk kötve, nekünk itt élni vágy halni kell, nem úgy a zsidó plutokraták és a szociáldemokraták, nekik ubi bene ibi patria. Nekik csak a saját jólétükre kell törekedni, mi csak úgy lehetünk jólétben, ha hazánk is abban van.

Különben azt hiszem, hogy épp úgy a plutokraták, mint a félrevezetett munkások között akadnak sokan, kik mellénk állanak.

Most meg tudjuk csinálni a keresztény egyesülést, nem erőszakosan, hanem önmagától kapcsolódik ki a zsidóság szövetkezetünkéből, mert ők magukra nézve károsnak tartják, hogy az ország rendezett viszonyok között legyen, akkor nekik nem lehet úgy harácsolni, mint most teszik. Terményeink a világforgalomba be lesznek kapcsolva, nem lesz lehetséges azok árát különféle manőverekkel felhajtani vagy

leszorítani, azok közvetítéséből nagyrészt ki lesznek zárva, az ellátatlanok, a hadsereg stb. ingyen való ellátása folytán, csak egymásközt spekulálhatnak. Pénzünk nagy részét saját bankunkban helyezzük el s így nem adhatnak 1 százalékot a betett pénzért és vehetnek 36-ot a kiadottért. Az iparban konkurenciát csinálunk nekik, a kereskedelembe ellenőrizzük és letörjük az uzsorát. A börzén majd csak egymásközött rendezhetik a betöréseket, mert remélhetőleg a gazdaközön-ség és az existenciájában biztosított középosztály távol fog maradni stb. stb.

A mezőgazdasággal foglalkozók nagy része, még aránylag is, keresztény. A középosztály, amely segítségünkre szorult, szintén, épp úgy a munkásság. A zsidóság túlnyomó nagy részben oly foglalkozást folytat, ahol az adóterheket másokra háríthatja, közvetítések, kereskedelem, bank, gyárosok stb. A hadiözvegyek, rokkantak, hadiárvaik között, természet-szerűleg, jóformán csupa keresztény van.

A mezei, épp úgy az ipari munkásokat, amennyiben megfelelnek az általunk meghatározott feltételeknek, egyformán ellátatlanoknak tekintjük. Természetesen megkívánjuk tőlük, hogy épp úgy dolgozzanak, mint mink. A 8 órai munkaidőnek, sztrájkoknak, amerikázásoknak meg kell szűnni. Aki maga nem kíván segítséget, az tehet, amit akar, aki azonban igénybe veszi a mi segítségünket, attól ezeket megköveteljük.

Bizony a szocialistáknak egyidőre fel kell függeszteni magasztos elveiket. Nem lehet ezután velünk kitartatni magukat, fertályévig sztrájkolni, háromnegyed évig 8 órát amerikázni, hanem dolgozni kell nekik, mint a mi mezei munkásainknak, 10—12 órát naponként.

A kivándorlási jogot azonban igyekezni fogunk megszerezni nekik, mert miránk nézve az volna a legelőnyösebb, ha az utolsó emberig kivándorolnának. Az a jó mód, amit mi a munkásoknak itthon szerzünk, minden egyes kivándorló, inficiált, hazafiatlan munkás helyett a megszállott területekről 3 magyarérmé, hazafias munkást kaphatunk. Ami védelmi képességünket is nagyban emelné, mert szükség esetén minden férfilakosra számíthatunk és nem kell itthon nagy őrseget hagyni, hogy megvédjenek a bevonulás alól kibujó szocialistáktól, nehogy úgy tegyenek, mint tettek a multban, hogy átadják az országot a kommunistáknak.

Nem mi zárjuk ki a szövetkezetből a zsidókat és a szociáldemokratákat, maguk zárják ki magukat. A legnagyobb dühvel fog küzdeni a két szövetséges a szövetkezetünk létesülése ellen.

Nagy küzdelem lesz, ellenünk a hazafiatlan, lelkiismeretlen, mindenre képes pénz hatalom és az ugyanolyan mindenre kapható tömeg.

Fegyverük a vesztegetés és a terror.

A mi fegyverünk ezzel szemközt a bojkott lesz. Aki miközülünk annyira megtántorodik, hogy meg hagyja magát vesztegettetni, azzal közülünk nem közlekedik, szóba többé nem áll senki.

Pedig ez az akciónk a plutokratáknak is hasznos. Pénzünk nagy része náluk van, ez az akció pedig pénzünk értékét óriási mértékben emelni fogja. Az olcsó munkás, szén és vas bizonyos fokig előidézi a többtermelést a mezőgazdaságban és megteremti az ipart, amik viszont külkereskedelmi passzívánkat szüntetik meg. Ha államháztartásunk nemcsak deficitmentes, hanem még a jövedelméből adósságot is törleszthet, ha a bankóprás megáll és az országban nincs nyomor, úgy pénzünknek ugrásszerűen emelkedni kell. Még az ellen is van fegyverünk, ha Zürichben vagy máshol pénzünk értékét mesterségesen lenyomják. Akkor a búza ára 30—80 ezer korona lesz és ha megfogadjuk, hogy a lehetőség határáig nem vásárlunk egy évig semmit, úgy 1 millió mázsa búzával összes külföldön levő pénzünket visszavehetjük.

Budapest, 1922 november.

CSÉRY LAJOS.

VÁCI-UTCA 37.

OSZK

OSZK

OSZK

Central Library of Congress

